

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	11
Κεφάλαιο 1	
Η Διεθνοποίηση των Αγορών και οι Πολυεθνικές Επιχειρήσεις	
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	20
1.2 Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ..	22
1.3 Η ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ	29
1.4 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	35
1.5 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ...	38
1.6 ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	42
1. Η εκμετάλλευση των οικονομιών κλίμακας	42
2. Το γνωστό όνομά τους και η φήμη τους	43
3. Η πρόσβαση στην πλέον προηγμένη τεχνολογία και τεχνογνωσία	44
4. Η πρόσβαση σε μεγάλο όγκο πληροφοριών για νέα προϊόντα, για νέες αγορές, και για τις διεθνείς εξελίξεις	46
5. Η δυνατότητα της απόκτησης παραγωγικών συντελεστών, ενδιάμεσων προϊόντων και πρώτων υλών σε χαμηλότερες τιμές.....	47
6. Η διαθεσιμότητα ικανών και έμπειρων διοικητικών στελεχών καθώς και στελεχών με εκτεταμένη εμπειρία στις διεθνείς αγορές	48
7. Η δυνατότητα της χρηματοδότησης όλων των δραστηριοτήτων τους με σχετικά χαμηλότερο κόστος	49
8. Η διαφοροποίηση των επιχειρηματικών κινδύνων	50
1.7 ΤΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	51
1. Το διαφορετικό κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον.	51
2. Οι διαφορετικές επιχειρηματικές πρακτικές	53
3. Οι νέοι επιχειρηματικοί κίνδυνοι	54
4. Οι διαφορετικές διαδικασίες και κανονισμοί	54
5. Το διαφορετικό νομικό πλαίσιο	55
1.8 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	56
Βιβλιογραφία	59
Ερωτήσεις Επανάληψης	65
Ασκήσεις Επανάληψης.....	66

Κεφάλαιο 2

Οι Διεθνείς Συναλλαγές και το Διεθνές Νομισματικό Σύστημα

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	71
2.2 Η ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΣΑ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	73
2.2.α Είδη Διεθνών Συναλλαγών	74
2.2.β Παράγοντες Διαφοροποίησης των Διεθνών από τις Εγχώριες Συναλλαγές	76
2.2.γ Τα Μέσα των Διεθνών Συναλλαγών	79
2.3 ΠΟΙΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	87
2.4 ΕΜΠΟΔΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	89
2.4.α Δασμολογικοί Περιορισμοί	91
2.4.β Μη Δασμολογικοί Περιορισμοί	93
2.5 Η ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ - ΤΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	97
2.5.α Η Διάρθρωση του Ισοζυγίου Πληρωμών	98
2.5.β Η Σημασία του Ισοζυγίου Πληρωμών	101
2.6 ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ	104
2.7 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	112
Βιβλιογραφία	115
Ερωτήσεις Επανάληψης	117
Ασκήσεις Επανάληψης	118

Κεφάλαιο 3

Στρατηγικές Άσκησης Διεθνών Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων: Εξαγωγές

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	122
3.2 ΟΙ ΕΞΑΓΩΓΕΣ	123
3.3 ΟΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	123
3.4 ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΜΕΣΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ	126
3.4.α Τμήμα Εξαγωγών	126
3.4.β Αντιπρόσωπος στη Χώρα Εξαγωγής.....	128
3.4.β.i Τοπικός Εμπορικός Πράκτορας ή Εκπρόσωπος	131
3.4.β.ii Τοπικός Έμπορος ή Διανομέας	132
3.4.β.iii Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα της Αντιπροσώπευσης	134
3.4.γ Υποκατάστημα στη Χώρα Εξαγωγής	136
3.4.δ Θυγατρική Εμπορική Εταιρεία στη Χώρα Εξαγωγής	139
3.5 ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΜΜΕΣΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ	143
3.5.α Εγχώριος Πράκτορας	143
3.5.β Εγχώριος Έμπορος	145

3.5.γ Εταιρείες Διαχείρισης Εξαγωγών	147
3.5.δ Εταιρείες Διεθνούς Εμπορίου	150
3.6 ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	153
3.7 ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΟ ΕΞΑΓΩΓΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	159
3.7.α Ενδογενή Κίνητρα	160
1. Η Επίτευξη Οικονομικών Κλίμακας	160
2. Η Διαφοροποίηση των Επιχειρηματικών Κινδύνων	160
3. Η Στάση της Διοίκησης της Επιχείρησης προς την Ενασχόληση με τις Εξαγωγές	161
4. Ανταγωνιστικά Πλεονεκτήματα στο Μάρκετινγκ	161
5. Η Ποιοτική και Τεχνολογική Ανωτερότητα του Προϊόντος	162
6. Πλεονάζουσα Παραγωγική Δυναμικότητα	162
7. Εξομάλυνση των Εποχιακών Πωλήσεων	163
3.7.β Εξωγενή Κίνητρα	164
1. Το Σκληρό Ανταγωνιστικό Περιβάλλον στην Τοπική Αγορά ...	164
2. Το Περιορισμένο Μέγεθος και οι Δυνατότητες της Τοπικής Αγοράς	164
3. Ο Κορεσμός της Τοπικής Αγοράς	165
4. Η Εμφάνιση Νέων Ευκαιριών σε Αλλοδαπές Αγορές	165
5. Προσέγγιση από Νέους Ξένους Πελάτες	166
3.8 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΔΙΑ ΤΟΥ ΕΞΑΓΩΓΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	166
3.9 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	168
Βιβλιογραφία	170
Ερωτήσεις Επανάληψης	174
Ασκήσεις Επανάληψης	175

Κεφάλαιο 4

Στρατηγικές Άσκησης Διεθνών Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων: Διεθνής Παραγωγή

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	180
4.2 ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	182
1. Ο κορεσμός της εγχώριας αγοράς.	183
2. Η εντατικοποίηση του ανταγωνισμού στην τοπική αγορά.	183
3. Η μείωση του κόστους παραγωγής.	184
4. Η εκμετάλλευση πρώτων υλών.	186
5. Η στρατηγική θέση της χώρας και η πρόσβαση σε νέες αγορές.	188
6. Η πρόσβαση σε υψηλή τεχνολογία.	190
7. Το μέγεθος και οι προοπτικές της τοπικής αγοράς.	192

8. Η αποφυγή των εμποδίων και των περιορισμών στις εξαγωγές.	193
9. Ακολουθώντας τους πελάτες.	195
10. Αντεπίθεση στον ανταγωνισμό.	197
11. Ακολουθώντας τον ανταγωνισμό.	198
4.3 ΟΙ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.	199
4.4 ΟΙ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ.	204
4.5 ΟΙ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΧΡΗΣΗΣ.	208
4.6 ΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ.	212
4.7 ΟΙ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΡΓΩΝ “ΜΕ ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ ΣΤΟ ΧΕΡΙ”	215
4.8 ΟΙ ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.	217
α. Θυγατρική Αποκλειστικής Ιδιοκτησίας (Wholly Owned Subsidiary)	218
β. Διεθνής Κοινοπρακτική Επιχείρηση (International Joint Venture)	221
γ. Μερική Εξαγορά (Partial Acquisition)	226
4.9 ΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ Ή ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΥΜΜΑΧΙΕΣ.	228
4.10 ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ.	236
4.11 ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΓΟΡΕΣ.	237
4.12 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ.	243
Βιβλιογραφία.	244
Ερωτήσεις Επανάληψης.	248
Ασκήσεις Επανάληψης.	248

Κεφάλαιο 5

Οι Θεωρίες Διεθνούς Εμπορίου

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.	252
5.2 Ο ΜΕΡΚΑΝΤΙΛΙΣΜΟΣ.	253
5.3 Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΛΥΤΟΥ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΟΣ.	255
5.4 Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΥ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΟΣ.	256
5.5 Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ.	258
5.6 Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΥΚΛΟΥ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ.	259
5.7 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ.	264
Βιβλιογραφία.	265
Ερωτήσεις Επανάληψης.	265

Κεφάλαιο 6

Οι Διεθνείς Οικονομικοί Οργανισμοί

6.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.	268
6.2 ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ.	271

6.3 Ο ΟΜΙΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	274
6.3.α Η Διεθνής Τράπεζα για την Ανοικοδόμηση και την Ανάπτυξη	275
6.3.β Η Διεθνής Εταιρεία Χρηματοδότησης	276
6.3.γ Ο Διεθνής Οργανισμός Οικονομικής Ανάπτυξης.....	278
6.3.δ Ο Οργανισμός Εγγυήσεως Πολυμερών Επενδύσεων	278
6.4 Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΔΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	279
6.5 Ο ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	280
6.6 Ο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	284
6.7 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	285
6.8 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑ- ΠΤΥΞΗ	290
6.9 ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΠΟΝΤΟΥ ..	293
6.10 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	295
Βιβλιογραφία	297
Ερωτήσεις Επανάληψης	298

Κεφάλαιο 7

Η Οικονομική Ολοκλήρωση και η Ευρωπαϊκή Ένωση

7.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	303
7.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ: ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΑΣΕΙΣ	305
7.3 ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	311
7.3.α Η Ζώνη Ελευθέρου Εμπορίου	312
7.3.β Η Τελωνειακή Ένωση	314
7.3.γ Η Κοινή Αγορά	316
7.3.δ Η Οικονομική Ένωση	317
7.3.ε Η Πλήρης Οικονομική και Πολιτική Ένωση.....	319
7.4 ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	320
7.4.α Επιχειρήσεις	320
7.4.β Νοικοκυριά	327
7.5 ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	330
7.5.α Επιχειρήσεις	330
7.5.β Νοικοκυριά	332
7.6 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	332
7.6.α Σύντομη Ιστορική Αναδρομή	333
7.6.β Τα Κυριότερα Θεσμικά Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	338
1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.....	338
2. Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	339
3. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	340
4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	340

5. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.....	341
6. Το Ελεγκτικό Συνέδριο	341
7. Η Επιτροπή των Περιφερειών	342
8. Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής	342
7.6.γ Οι Στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης	343
7.7 ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	344
7.8 ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ	348
7.8.α Το Ευρώ και η Ανταγωνιστικότητα της Επιχείρησης	349
7.8.β Το Ευρώ και το Κόστος των Επιχειρηματικών Λειτουργιών και Διαδικασιών	350
7.8.γ Οι Προκλήσεις Στρατηγικής	353
7.9 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	354
Βιβλιογραφία	358
Ερωτήσεις Επανάληψης	364
Ασκήσεις Επανάληψης	365

ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ (CASE STUDIES)

1. Ο Mickey Έρχεται στην Ευρώπη	367
2. Η Pepsi – Cola Επεκτείνεται στη Σοβιετική Ένωση.....	370
3. Επιχειρηματική Δραστηριοποίηση στην Αγορά της Κίνας.....	372
4. Η Fujitsu Αντιμέτωπη με τους Γίγαντες στις Διεθνείς Αγορές	379
5. Η General Electric στην Ουγγαρία.....	386
6. Η Διεθνοποίηση της Αποστόλου Α.Ε.	389
7. Ένας Έλληνας Εφοπλιστής στη Ρουμανία	401